

saa længe offentlig Sag om en Lovordrørelse svæver for Retten, enten til Undersøgelse eller til Paadømmelse, offentlig giver anden Meddelelse om den end en uforvansket Fremstilling af, hvad der er forefaldet for Retten i offentlig Møde.

Denne Lov træder i Kraft samtidig med Lov om Rettens Pleje.“

Overvejelserne heraf ere dog ikke førte til Ende.

Et Mindretal (*Oscar Hansen*) finder hverken i Kommissionens eller i Udvalgets Betænkning en fyldestgørende Redegørelse for de Bevæggrunde, der have ført til Godkendelse af det saakaldte „Spørgsmaalssystem“. Da den engelske Nævningeinstitution 1791 genindførtes paa Fastlandet, undergik den ikke ubetydelige Omdannelser, og disse ramte ikke mindst Nævningernes Forhold til Anklageren og til Dommeren. To Systemer kom herefter til at staa over for hinanden. Efter det ene, der anvendes i England, Skotland, de nordamerikanske Fristater og de engelske Kolonier, afgøre Nævningerne, om den anklagede er skyldig eller ikke er skyldig i det, hvorpaa Anklagen lyder; Nævningerne godkende eller forkaste Anklagens Paastand. Efter det andet System, det saakaldte „Spørgsmaalssystem“, skulle Nævningerne ikke udtale sig om Berettigelsen af den i Anklagen indeholdte Paastand, men de skulle indskrænke sig til at besvare visse Spørgsmaal, der forelægges dem af Retten eller Rettens Formand, og som denne har udarbejdet ifølge Anklagen og Forhandlingerne.

Det var dette System, der indførtes i Frankrig 1791, og man har stedse været sig bevidst, at Systemet naturligt maatte medføre, at Retten fik en vis Indflydelse paa den Opgave, som det var Nævningernes Hverv at løse, *idet Spørgsmaalstillingen kom til at rumme en Forudgriben af Sagens Afgørelse, hvorved Nævningernes Frihed bliver begrænset*. Paa den Maade, hvorpaa Systemet gennemførtes, viste det sig hurtigt ganske ubrugbart; der forekom Processer, i hvilke flere end Tusinde Spørgsmaal stilledes til Nævningerne, og allerede

1808 maatte man forandre Systemet saaledes, at man til de Spørgsmaal, der angik Anklagens Indhold, kunde stille *Tillægsspørgsmaal* vedrørende skærpene og formildende Omstændigheder. Senere tilføjede man saa *subsidiære Spørgsmaal*, der kun skulde besvares i det Tilfælde, et Spørgsmaal (Hoved- eller Tillægsspørgsmaal) var besvaret benægtende og altsaa stod i Modsetning til Tillægsspørgsmaalene, der kun skulde besvares i det Tilfælde, et Hovedspørgsmaal var besvaret bekræftende. Dette System har sejret i Mellem- og Syd-europa, dog ikke uden en alvorlig Modstand i Tyskland, hvilken Modstand atter rejstes i Danmark og Norge, da Sagen blev brændende i disse Lande. For vort Lands Vedkommende kan det vistnok vises, at Modstanden formindskes i samme Grad, Germaniseringen af Lovgivningsarbejdet skrider frem.

Ved en saa gennemgribende Reform som Nævningedomstolens Indførelse er det først og fremmest af Vigtighed at give disse en Form, der kan skaffe dem Befolkningens Tillid. Mindretallet betvivler, at dette lykkes ved Spørgsmaalssystemet, der hovedsagelig tilsigter at sikre den juridiske Indflydelse paa Kendelsens Udfald. Den retslærde Dommer — eller de retslærde Dommeres; thi vi skulle endog have tre saadanne, — Opgave bliver ved dette System at udelukke flere eller færre Muligheder fra at komme i Betragtning ved Kendelsens Fældelse end de, der efter hans — Dommerens — Opfattelse ere nødvendige; derved kommer Dommeren til at deltage i Sagens Afgørelse, hvilket netop skulde undgaas. Hermed hænger det sammen, at *Hovedforsvaret* for Spørgsmaalssystemet gaar ud paa, at dette System giver et Grundlag, hvorpaa Retten kan prøve og eventuelt ved at frifinde omstøde Nævningernes Afgørelse. Men naar dette er Hovedforsvaret for Systemet, da er det dermed givet, at man ikke bygger den ny Retsordning paa Tillid til Nævningeinstitutionen, men paa Mistillid til den, og at man lader denne Mistillid være det afgørende ved Bygningens Konstruktion.